

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 314/09-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. októbra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. M. P., P., zastúpeného advokátkou JUDr. I. G., P., vo veci namietaného porušenia základného práva „na nemožnosť stíhania inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon“ podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky uznesením „povereného príslušníka PZ mjr. PhDr. M. K. z Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti korupcii, odboru boja proti korupcii Západ o vznesení obvinenia, ČVS: PPZ-7/BPK-Z-SV-2009, zo dňa 16. 3. 2009, v spojení s uznesením prokurátora Okresnej prokuratúry v Prievidzi, č. k. 2 Pv 313/09-16, zo dňa 28. apríla 2009“ a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mgr. M. P. o d m i e t a pre nedostatok svojej právomoci.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. mája 2009 doručená sťažnosť Mgr. M. P. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva „na nemožnosť stíhania inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon“ podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením

«povereného príslušníka PZ mjr. PhDr. M. K. z Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti korupcii, odboru boja proti korupcii Západ o vznesení obvinenia, ČVS: PPZ-7/BPK-Z-SV-2009, zo dňa 16. 3. 2009 (ďalej len „Úrad boja proti korupcii“, resp. „uznesenie o vznesení obvinenia“), v spojení s uznesením prokurátora Okresnej prokuratúry v Prievidzi, č. k. 2 Pv 313/09-16, zo dňa 28. apríla 2009 (ďalej len „okresná prokuratúra“, resp. „uznesenie prokurátora“)».

1. Zo sťažnosti vyplynulo, že „Na základe uznesenia... zo dňa 16. 3. 2009, bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie pre prečin falšovanie a pozmeňovanie verejnej listiny... podľa § 352 ods. 1 Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom poškodzovanie cudzích práv podľa § 375 ods. 1 písm. a) Trestného zákona spáchaného spolupáchatelstvom podľa § 20 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že v období od 29. 1. 2007 do 14. 2. 2007 v P., MUDr. M. A. ako primátor mesta P., Ing. S. H. v postavení zástupcu primátora mesta P. a Mgr. M. P. ako právny zástupca mesta P., po vzájomnej dohode, potom, ako bol dňa 29. 1. 2007 vydaný pod sp. zn. Pd 8/2007 protest prokurátorky Okresnej prokuratúry v P. proti uzneseniu Mestského zastupiteľstva v P. č. 48/2006 zo dňa 29. 12. 2006, ktorým mestské zastupiteľstvo zvolilo dvoch poslancov mestského zastupiteľstva do funkcie zástupcu primátora, sfalšovali obsah uznesenia č. 2/2007 a zápisnice zo zasadnutia Mestského zastupiteľstva mesta P. konaného dňa 17. 1. 2007 v P., do ktorých dali zapísať, že Mestské zastupiteľstvo na zasadnutí dňa 17. 1. 2007 zrušilo uznesenie MZ č. 48/2006 z 29. 12. 2006 a zvolilo Ing. S. H. do funkcie zástupcu primátora mesta P. B., napriek tej skutočnosti, že mali vedomosť o tom, že obsah takto upravenej zápisnice a uznesenia nesúhlasí so skutočným priebehom Mestského zastupiteľstva v P. konaného dňa 17. 1. 2007, uznesenie a zápisnicu ako pravé zverejnili, pričom konali s tým úmyslom, aby sa opätovne nekonala slobodná voľba zástupcu primátora obecným zastupiteľstvom mesta tak, ako to vyplýva z čl. 30 Ústavy SR a § 13b ods. 1 zák. č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení. Proti tomuto uzneseniu si sťažovateľ podal sťažnosť, ktorá bola uznesením prokurátora Okresnej prokuratúry v Prievidzi... zo dňa 28. apríla 2009 zamietnutá.

Okrem vecných dôvodov uvádzaných v sťažnosti proti vzneseniu obvinenia sťažovateľ namieta tú skutočnosť, že uznesenie bolo vydané nepríslušným orgánom, t. j. v

rozpore so zákonom. Uznesenie, ktorým bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie... bolo vydané povereným príslušníkom PZ mjr. PhDr. M. K. z Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti korupcii, odboru boja proti korupcii Západ, napriek tomu, že tento osobitný útvar polície je... zriadený vo veciach, ktoré patria do právomoci Špeciálneho súdu... Je nepochybné, že trestné stíhanie pre prečiny, pre ktoré bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie, nie sú vecou patriacou do právomoci Špeciálneho súdu, čím nie je daná ani právomoc Úradu boja proti korupcii, keďže v tejto veci je daná právomoc okresného súdu a v prípravnom konaní právomoc miestne príslušnej služby justičnej polície.“.

2. Sťažovateľ tvrdí, že „... je nepochybné, že v mojej veci nie sú splnené podmienky príslušnosti Špeciálneho súdu, preto príslušným súdom... je okresný súd a s poukazom na túto skutočnosť nie je ani v prípravnom konaní príslušným konať Úrad boja proti korupcii... Uznesenie o vznesení obvinenia bolo teda vydané v rozpore so zákonom nepríslušným orgánom a tento nedostatok príslušnosti nie je možné odôvodniť existenciou interného predpisu, či individuálneho rozhodnutia Prezidenta PZ, keďže vecná príslušnosť Úradu boja proti korupcii je zákonom 171/1993 Z. z. o policajnom zbore v znení neskorších predpisov presne vymedzená, zákon nepripúšťa výnimky, a teda rozsah právomoci nemôže byť rozšírený žiadnym interným predpisom či rozhodnutím nižšej právnej sily než je zákon. V danej veci mala byť príslušnosť odboru boja proti korupcii... určená opatrením Prezidenta Policajného zboru gen. JUDr. J. P... zo dňa 9. 2. 2009, avšak takýto postup je nezákonný, keďže zákon... o policajnom zbore... na základe ktorého bol Úrad boja proti korupcii PPZ ako osobitný útvar zriadený nepripúšťa možnosť rozšírenia príslušnosti tohto útvaru na iné trestné činy než tie, ktoré patria do právomoci Špeciálneho súdu. Nič na tom nemení ani skutočnosť, že opatrenie o určení príslušnosti bolo vydané s poukazom na ustanovenie čl. 3 ods. 5 písm. b) Nariadenia ministra vnútra SR č. 17/2007 v platnom znení, keďže ustanovenia tohto nariadenia o výberovej príslušnosti umožňujúce rozšíriť príslušnosť Úradu boja proti korupcii PPZ i na vyšetrovanie iných trestných činov než tých, ktoré spadajú do príslušnosti Špeciálneho súdu sú v rozpore so zákonom.“.

3. Sťažovateľ ďalej uviedol, že „... V predmetnej veci bolo uznesenie povereného príslušníka Úradu boja proti korupcii PPZ... preskúmané... prokurátorom Okresnej

prokuratúry v Prievidzi, pričom ani tento orgán... neposkytol účinnú ochranu právam sťažovateľa, preto nemá inú možnosť ako domáhať sa ochrany na Ústavnom súde SR. Uznesenie prokurátora Okresnej prokuratúry v Prievidzi... zo dňa 28. apríla 2009... bolo sťažovateľovi prostredníctvom obhajcu doručené dňa 7. 5. 2009...“.

4. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že:

„Uznesením... Úradu boja proti korupcii, odboru boja proti korupcii Západ o vznesení obvinenia, ČVS: PPZ-7/BPK-Z-SV-2009, zo dňa 16. 3. 2009, v spojení s uznesením prokurátora Okresnej prokuratúry v Prievidzi, č. k. 2 Pv 313/09-16, zo dňa 28. apríla, došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na nemožnosť stíhania inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon upraveného v článku 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.“

Sťažovateľ navrhol zrušiť predmetné uznesenie o vznesení obvinenia a naň nadväzujúce uznesenie prokurátora okresnej prokuratúry. Žiadal priznať mu náhradu trov konania.

5. K sťažnosti sťažovateľ okrem iných písomností pripojil aj uznesenie prokurátora okresnej prokuratúry... z 28. apríla 2009, ktorým bola sťažovateľova sťažnosť proti uzneseniu o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia zo 16. marca 2009 ako nedôvodná zamietnutá.

Z odôvodnenia predmetného uznesenia prokurátora okresnej prokuratúry považuje ústavný súd za relevantné citovať túto jeho časť:

«... Proti uzneseniu... vznesení obvinenia... podal Mgr. M. P... sťažnosť. V sťažnosti v podstate namietal vecnú príslušnosť povereného príslušníka, ktorý vydal napadnuté uznesenie, namietal aj nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia vo vzťahu k objektívnej stránke prečinov, keď sťažovateľovi z odôvodnenia nie je zrejmé čo bolo podkladom pre záver povereného príslušníka PZ o tom, že „po vzájomnej dohode sfaľšoval obsah uznesenia č. 2/2007 a zápisnice...“

Podľa § 192 ods. 1, písm. a), b) Trestného poriadku som preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť a konanie predchádzajúce výroku napadnutého uznesenia.

Z dôkazov zadovážených v tomto štádiu trestného konania vyplýva, že poverený príslušník PZ postupoval pri rozhodovaní v súlade s § 199 a § 206 Trestného poriadku a napadnutým uznesením rozhodol správne.

Podľa § 202 ods. 2 Trestného poriadku „Skrátené vyšetrowanie o prečinoch, pre ktoré zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica neprevyšuje tri roky, vykonáva policajt uvedený v § 10 ods. 8 písm. b) až g); o ostatných vykonáva skrátené vyšetrowanie policajt uvedený v § 10 ods. 8, písm. a).“

Vzhľadom na trestnú sadzbu pre prečin podľa § 352 ods. 1 Trestného zákona a pre prečin podľa § 375 ods. 1 Trestného zákona je podľa § 202 ods. 2 Trestného poriadku vo veci príslušný konať poverený príslušník Policajného zboru. Miestna príslušnosť Prezídia policajného zboru sa vzťahuje na celé územie Slovenskej republiky. A preto možno uzavrieť, že uznesenie o začatí trestného stíhania a o vznesení obvinenia vydal vecne a mieste príslušný poverený príslušník policajného zboru.

K odôvodneniu objektívnej stránky stíhaných prečinov v odôvodnení svojho rozhodnutia poverený príslušník PZ uviedol dostatok zistených skutočností, z ktorých táto vyplynula...

Na základe uvedeného a s poukazom na argumenty povereného príslušníka PZ uvedené v odôvodnení napadnutého uznesenia, s ktorým sa stotožňujem, považujem napadnuté uznesenie za odôvodnené v celom rozsahu.

Za účelom objektívneho zistenia skutkového stavu ako aj posúdenia v zmysle § 10 ods. 2 Trestného zákona budú vykonané ďalšie dôkazy a po ich zabezpečení príslušný orgán činný v trestnom konaní vo veci meritórne rozhodne.

Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam som rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.»

II.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať... inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

6. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa skúmajúc, či nie sú dané dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. Sťažovateľ tvrdí, že k porušeniu jeho základného práva došlo postupom úradu boja proti korupcii v prípravnom konaní v jeho trestnej veci vedenej na tomto úrade pod sp. zn. ČVS: PPZ-7/BPK-Z-SV-2009 a jeho uznesením o začatí trestného stíhania a vznesení

obvinenia zo 16. marca 2009 v spojení s postupom okresnej prokuratúry a jej uznesením č. k. 2 Pv 313/09-16 z 28. apríla 2009.

8. Ústavný súd v obdobných prípadoch opakovane zdôraznil, že trestné konanie od svojho začiatku až po jeho koniec je procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietať pochybenia znamenajúce porušenia práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (napr. III. ÚS 75/05, IV. ÚS 76/05).

Ústavný súd zastáva názor, že nie je iba jeho povinnosťou ako súdneho orgánu ochrany ústavnosti zabezpečovať v rámci svojej rozhodovacej právomoci ochranu základných práv a slobôd vrátane rešpektovania záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná. Túto povinnosť majú aj všeobecné súdy ako primárni ochrancovia ústavnosti (napr. III. ÚS 79/02).

Podľa § 34 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestného poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) môže obvinený... uvádzať okolnosti, navrhnúť, predkladať a obstarávať dôkazy slúžiace na jeho obhajobu, robiť návrhy a podávať žiadosti a opravné prostriedky. Má právo zvoliť si obhajcu a s ním sa radíť aj počas úkonov vykonávaných orgánom činným v trestnom konaní alebo súdom...

Podľa § 34 ods. 4 Trestného poriadku sú všetky orgány činné v trestnom konaní povinné vždy obvineného o jeho právach poučiť vrátane významu priznania a poskytnúť mu plnú možnosť na ich uplatnenie.

Ďalšie procesné záruky zabezpečujúce zákonnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní a všeobecných súdov (prípadne ochranu pred jej porušením) vyplývajú z príslušných ustanovení II. časti (predsúdne konanie) tretej hlavy prvého oddielu (dozor prokurátora), ako aj III. časti (súdne konanie), druhej hlavy (preskúmanie a predbežné

prejednanie obžaloby), prípadne šiestej hlavy (odvolanie a konanie o ňom) alebo ôsmej hlavy (mimoriadne opravné prostriedky) Trestného poriadku.

Taktiež zákon č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov umožňuje (§ 31 a nasl.) domáhať sa preskúmania zákonnosti napadnutého rozhodnutia orgánu verejnej správy, prokurátorov, vyšetrovateľov, policajných orgánov a súdov v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu vrátane možnosti žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor.

Ústavný súd konštatuje, že trestná vec sťažovateľa sa v čase podania sťažnosti ústavnému súdu nachádzala v tzv. predsúdnom štádiu trestného konania. Z toho vyplýva, že až po podaní obžaloby sa môže začať konanie pred súdom. V takomto prípade všeobecný súd, ktorému bude podaná obžaloba, bude povinný skúmať ústavnosť a zákonnosť konania predchádzajúceho podaniu obžaloby, a to tiež so zreteľom na dodržanie základných práv a slobôd v prípravnom konaní. Všeobecný súd má podľa Trestného poriadku aplikovateľného na tento prípad celý rad účinných procesných nástrojov, ako zabezpečiť nápravu prípadného porušenia základných práv a slobôd v prípravnom konaní, ak dospeje k záveru, že boli porušené.

Keďže po prípadnom podaní obžaloby by súd prvého stupňa konajúci v trestnej veci sťažovateľa, ako aj odvolací súd v prípade podania odvolania boli súdmi s plnou jurisdikciou, v ktorých právomoci je posúdenie všetkých relevantných skutkových aj právnych okolností prípadu vrátane zákonnosti a ústavnosti postupu orgánov prípravného konania, dospel ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa týkajúcej sa namietaného porušenia jeho základných práv v trestnej veci, ktorá nebola v čase podania ústavnej sťažnosti právoplatne skončená, k záveru o nedostatku jeho právomoci konať a rozhodnúť v uvedenej veci (obdobne napr. III. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, III. ÚS 75/05, IV. ÚS 76/05).

Platná právna úprava trestného konania umožňuje sťažovateľovi (ako obvinenému) v ďalšom priebehu konania v rámci uplatnenia práva na obhajobu právne účinným spôsobom namietat' porušenie svojich základných práv a slobôd garantovaných ústavou v dôsledku nezákonného postupu vyšetrovateľa (prípadne prokurátora okresnej prokuratúry) v jeho trestnej veci.

Za daných okolností nie je daný ústavný dôvod, aby ústavný súd vstupoval v trestnej veci sťažovateľa do právomoci všeobecných súdov. Sťažovateľ môže uplatniť v rámci práva na obhajobu argumentáciu týkajúcu sa porušenia jeho základných práv priamo pred súdom prvého stupňa v rámci konania o merite veci a následne zákonom dovoleným spôsobom aj prostredníctvom využitia opravných prostriedkov v trestnom konaní.

Nevyužitie uvedených možností ochrany označeného práva sťažovateľa nemožno nahradzovať sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže konať len vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba nemala inú možnosť účinnej ochrany svojich práv (čl. 127 ods. 1 ústavy).

Z uvedených dôvodov ústavný súd po predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 uvedeného zákona pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. októbra 2009